

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра педагогіки та психології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Наталія БОРБИЧ
« 14 » вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Психологія

(назва освітнього компонента)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
(назва програми)

Бакалавр

(освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень / освітньо-професійний ступінь)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
(шифр і назва спеціальності)

предметна спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
(шифр і назва спеціальності)

Луцьк – 2023

Робоча програма з освітнього компонента «*Психологія*» для здобувачів освіти ОС бакалавр за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). «28» серпня, 2023 року. 13 с.

РОЗРОБНИК: Козігора Марія Анатоліївна, доктор філософії за спеціальністю Психологія, викладач кафедри педагогіки та психології КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

ПОГОДЖЕНО

Гарант

освітньо-професійної програми *Середня освіта (Музичне мистецтво)*

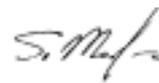
(А. А. Зарицька) «06»

вересня 2023 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

«13» вересня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(С. С. Марчук)

Схвалено вченою радою факультету

«14» вересня 2023 року, протокол № 3

Голова

(А. М. Циплюк)

♥ Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2023 рік

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 5 (3+2)	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий		
	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) Предметна спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)			
Змістових модулів – 3	ОС: бакалавр	Рік підготовки: 2		
Загальна кількість годин – 150		Семестр: 3,4		
		Лекції 36 год.	Семінари 24 год.	Практ. 16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента		Самостійна робота 65 год. Консультація 9 год.		
	Вид контролю:			

– 1,5+1,9		екзамен
-----------	--	---------

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета освітнього компонента

У зв'язку з вимогами сучасності в формуванні освіченої, творчої особистості громадянина, реалізації та самореалізації його природних здібностей і можливостей, втілення у життя особистісно орієнтованої парадигми освіти, курс психології ставить високі вимоги до підготовки сучасного вчителя. Ідеться насамперед про глибоку його психологічну підготовку, формування професійно психологічної спрямованості педагога, що дасть змогу йому самостійно і професійно грамотно розв'язувати складні педагогічні ситуації, створювати дитині умови для самоактуалізації та самовдосконалення особистості.

Мета вивчення предмета – сприяти оволодінню майбутніми вчителями теоретичними основами психологічної науки, формувати в них мислення, навчити майбутніх фахівців аналізувати проблемні ситуації, готувати їх до свідомого оволодіння психологічними вміннями та навичками.

Структура курсу включає загальну, вікову, педагогічну психологію та психологію педагогічної діяльності і психологія вчителя. Базовим курсом є загальна психологія.

Завдання вивчення предмета є не лише озброїти вчителя основними здобутками психологічної науки, а й введення в коло тих наукових проблем, обізнаність з якими сприяє професійному самовизначенню та самоактуалізації особистості майбутнього педагога.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вільно оперувати професійною термінологією.

ЗК-6. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК-8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності і підприємливості, генерувати нові ідеї, виявляти розв'язувати професійні проблеми.

2.2.3. Спеціальні компетентності

СК-8. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, формувати в учнів емоційну чутливість, рефлексію та ціннісне ставлення до творів мистецтва.

СК-9. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку, аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати.

СК-10. Здатність використовувати музикознавчі, музично- педагогічні, культурологічні знання та сучасну термінологію для аналізу, інтерпретації й структурування навчального матеріалу з музичного мистецтва.

СК-11. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Передумови (пререквізити) для успішного опанування освітнього компонента «Психологія» є засвоєння: Історії української культури. Історії мистецтв; Педагогіки. Історії педагогіки; Позакласної та позашкільної виховної роботи (пропедевтична практика).

2.4. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПРН 3. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 5. Розуміти значущість музичної культури і мистецтва для виховання та розвитку особистості учня, цінувати полікультурність світу і керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 12. Вирішувати музично-педагогічні проблеми з оригінальністю й гнучкістю творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій. ПРН 15. Вибирати відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку, визначати ефективні шляхи мотивації до саморозвитку.

ПРН 16. Виявляти потреби, музичні здібності, інтереси, навчальні можливості учнів та організовувати їх діяльність відповідно до завдань навчання, виховання і розвитку. ПРН 19. Демонструвати критичне й аналітичне мислення у процесі розв'язання соціальних, освітніх і мистецько-професійних завдань; оцінювати достовірність, надійність і правомірність використання інформації.

ПРН 23. Дотримуватися етичних норм у професійній діяльності, здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками. ПРН 24. Забезпечувати психологічну підтримку здобувачів освіти, створювати безпечне, інклюзивне, доброзичливе освітнє середовище, забезпечувати виховання і навчання всіх учнів незалежно від їхнього соціокультурного контексту.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- основні поняття загальної, вікової, педагогічної психології та психології вчителя

закономірностей розвитку психіки на різних вікових етапах;

- практичне значення психології, в житті людини;

- психологічні основи навчання і виховання;

- професійно значимі якості особистості, педагогічні здібності, уміння якими повинен володіти вчитель.

Студенти повинні *вміти*:

- психологічно обґрунтувати найважливіші положення педагогіки і методики навчання і виховання;

- використовувати сучасні методики вивчення психіки з метою оптимізації навчально виховного процесу;

- враховувати психологічні вікові та індивідуальні особливості школярів в процесі навчально виховної роботи в школі;

- здійснювати особистісно-орієнтований підхід до школярів та спонукати їх до самореалізації в процесі діяльності, створювати умови для самоактуалізації та самовдосконалення; • самостійно й професійно грамотно розв'язувати складні педагогічні ситуації; • аналізувати власне психічне життя

й володіти прийомами самовдосконалення.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль I. ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПІЗНАВАЛЬНА СФЕРА ЛЮДИНИ

Тема 1. Психологія як наука. Предмет психології.

Психологія як наука. Предмет психології. Загальні завдання психологічної науки. Диференціація психології на окремі наукові галузі. Головні напрями сучасної психології. Психологія серед інших наук. Становлення психології як самостійної науки.

Тема 2. Методи психології. Розвиток психіки і свідомості.

Теоретико-методологічні основи психологічної науки: методологія, принципи, методи дослідження та їх класифікація. Вимоги до методів психології. Додаткові методи психологічного дослідження. Розвиток психіки і свідомості. Мозок і психіка. Розвиток механізмів психіки. Розвиток психіки у філогенезі. Інстинкти. Інстинктивні форми поведінки. Виникнення і розвиток людської свідомості. Передумови виникнення свідомості.

Тема 3. Особистість і діяльність.

Психологічні характеристики особистості. Індивід, людина, індивідуальність, особистість – співвідношення понять. Теорії особистості. Формування та розвиток особистості. Теоретичні та експериментальні підходи у дослідженні особистості. Загальна психологічна характеристика діяльності. Структура активності та діяльності. Активність і особистість. Навички, уміння, звички: психологічна характеристика, умови формування.

Тема 4. Відчуття. Сприймання.

Поняття про відчуття. Фізіологічні основи відчуттів. Класифікація відчуттів. Закономірності відчуттів. Відчуття і діяльність. Адаптація відчуттів та її механізм. Основні пороги чутливості. Поняття про сприймання. Природа сприймання. Властивості сприймання. Різновиди сприймання. Закони сприймання. Спостереження і спостережливість.

Тема 5. Пам'ять. Мислення.

Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Фізіологічні механізми пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Умови ефективності запам'ятовування. Відтворення (мимовільне–довільне, впізнання, пригадування, спогади). Забування та його причини. Поняття про мислення. Теорії мислення. Мислення як процес. Розумові дії і мислительні операції. Форми мислення. Індивідуальні особливості мислення. Мислення як діяльність. Дослідження швидкості протікання мислительного процесу.

Тема 6. Уява. Увага.

Поняття про уяву та уявлення. Фізіологічні механізми уяви. Класифікація та види уяви. Функції уяви: уявлення дійсності в образах, регулювання емоційних станів, участь у довільній регуляції пізнавальних процесів і станів, формування внутрішнього плану дій. Основні прийоми створення образів уяви. Поняття про увагу. Фізіологічні механізми уваги. Значення уваги в житті і діяльності людини. Види уваги: мимовільна (пасивна) і довільна (активна), післядовільна; природня і соціально-обумовлена; безпосередня і опосередкована; чуттєва, інтелектуальна, моторна. Форми уваги: зовнішня і внутрішня; колективна, групова, індивідуальна. Основні властивості уваги.

Змістовий модуль II. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА ЛЮДИНИ. ІНДИВІДУАЛЬНО ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Тема 7. Емоції і почуття. Воля.

Поняття про емоції і почуття. Їх значення в житті і діяльності людини. Функції емоцій і почуттів. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні механізми емоцій і почуттів. Зовнішнє вираження емоцій та почуттів. Види емоцій. Види почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Емоційні стани. Керування емоціями. Дослідження емоційної сфери особистості. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки: внутрішня і зовнішня. Вольові якості людини та їх класифікація.

Тема 8. Психологія спілкування. Мова і мовлення.

Поняття про спілкування. Закономірності спілкування. Засоби спілкування. Функції

спілкування. Різновиди спілкування. Поняття про мову і її функції. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Різновиди мовлення. Сторони спілкування: перцептивна сторона спілкування; комунікативна сторона спілкування; інтерактивна сторона спілкування. Механізми прийняття людини людиною: ідентифікація, рефлексія, стереотипізація.

Тема 9. Темперамент. Характер. Здібності.

Поняття про темперамент. Вплив темпераменту на діяльність людини. Головні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Типи темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту. Поняття про характер. Формування характеру. Головні риси типового характеру. Природа характеру. Структура характеру. Типове та індивідуальне в характері людини. Національні риси характеру. Поняття про здібності. Відмінності у здібностях та їхня природа. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Структура здібностей. Здібності і характер.

Змістовий модуль III. ОСНОВИ ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Тема 10.

Вікова психологія як галузь психологічної науки.

Сутність, об'єкт і предмет вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Методи вікової психології. Структура, функції і завдання вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Напрями, концепції, теорії вікової психології. Зародження знань з вікової психології у давньому світі. Ідеї вікової психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї вікової психології в епоху Просвітництва. Становлення вікової психології у XIX — на початку XX ст. Загальні тенденції розвитку вікової психології у другій половині XX — на початку XXI ст. Виникнення і розвиток вікової психології її в Україні. Ідеї вікової психології у сповідальній і автобіографічній літературі.

Тема 11. Теоретичні основи вікової психології: методи і принципи.

Психічний і особистісний розвиток людини. Умови психічного розвитку. Суперечності розвитку. Детермінанти (чинники) психічного розвитку. Загальні закономірності розвитку особистості. Показники і порушення психічного і особистісного розвитку. Провідна роль суспільного навчання і виховання у психічному і особистісному розвитку дитини. Періодизація вікового розвитку.

Тема 12. Психічний і особистісний розвиток дитини під час пренатального періоду та раннього віку.

Пренатальний розвиток. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Особливості розвитку новонародженого. Психічний розвиток немовляти. Особливості розвитку в ранньому дитинстві.

Тема 13. Період дошкільного дитинства.

Основні лінії психічного розвитку в ранньому дитячому і дошкільному віці. Розвиток дитини в дошкільному віці. Формування особистості в дошкільному віці в процесі діяльності і спілкування. Готовність дошкільника до навчання в школі. Фізичний розвиток дошкільника. Можливості психіки шестирічної дитини

Тема 14. Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).

Загальна характеристика віку. Психологічна перебудова, пов'язана з початком навчання дитини у школі. Характеристика навчальної діяльності молодшого школяра. Особливості фізичного розвитку в молодшому шкільному віці.

Тема 15. Особистісний та пізнавальний розвиток молодшого школяра.

Загальна характеристика віку. Психологічна перебудова, пов'язана з початком навчання дитини у школі. Характеристика навчальної діяльності молодшого школяра. Особливості пізнавальних процесів. Формування особистості. Мотиви навчальної діяльності школярів. Психологічні особливості навчально-виховної діяльності шестирічних школярів. Становлення самостійності молодших школярів.

Тема 16. Психологія підлітка та ранньої юності.

Загальна характеристика психічного і особистісного розвитку підлітка. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Провідна діяльність підлітка. Психологічні новоутворення підліткового віку. Розвиток самосвідомості у підлітковому віці. Розвиток спонукальної (мотиваційної) сфери підлітка. Пізнавальний розвиток у підлітковому віці. Педагогічно занедбані підлітки. Акцентуації в характері

підлітків.

Загальні особливості ранньої юності. Розвиток самосвідомості у ранній юності. Розвиток спонукальної сфери особистості у період ранньої юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній юності. Показники соціально-психологічної, готовності випускника школи до самостійного життя. Загальні особливості зрілої юності.

Тема 17. Проблеми педагогічної психології. Предмет, завдання педагогічної психології й етапи її розвитку.

Педагогічна психологія як галузь психології. Структура педагогічної психології. Предмет психології навчання. Предмет психології виховання. Предмет психології викладання. Основні проблеми педагогічної психології. Завдання педагогічної психології. Етапи розвитку педагогічної психології.

Методологія як система принципів і способів організації дослідження. Основні методи психолого-педагогічних досліджень: спостереження, бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування, експеримент. Особливості навчального, або формуючого експерименту.

Тема 18. Психологія навчання та виховання. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя.

Навчання, його психологічний зміст та сутність. Педагогічні умови, закономірності та періоди розвитку учня в процесі навчання. Проблема мотивів діяльності як зона з стрижневих проблем у психології. Поняття мотиву в психології навчання. Особливості навчальної мотивації. Поняття виховання у педагогічній психології. Виховання й навчання, типи взаємозв'язків. Моральність як основа виховання людини. Методи формування свідомості, методи формування поведінки, методи формування почуттів і ставлення. Методи самовиховання й самоосвіти. Прийоми виховання. Основні принципи виховання. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя. Стилі професійної діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі:			
лекції		семінар. (практ*)	самостійна робота	консультації	
Змістовий модуль I. ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ. ПІЗНАВАЛЬНА СФЕРА ЛЮДИНИ					
Тема 1. Психологія як наука. Предмет психології	9	2	2	5	
Тема 2. Методи психології. Розвиток психіки і свідомості	9	2	2	4	1
Тема 3. Особистість і діяльність	10	2	2	5	1
Тема 4. Відчуття. Сприймання	7	2		5	
Тема 5. Пам'ять. Мислення	9	2	2*	4	1
Тема 6. Уява. Увага	6	2		4	
Здача змістового модуля I (теми 1-6)	2		2*		

Разом за змістовим модулем I	52	12	6 (4*)	27	3
Змістовий модуль II. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА ЛЮДИНИ. ІНДИВІДУАЛЬНО ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ					
Тема 7. Емоції і почуття. Воля	11	2	4	5	
Тема 8. Психологія спілкування. Мова і мовлення	7	2		5	
Тема 9. Темперамент. Характер. Здібності	9	2	2*	4	1
Здача змістового модуля II (теми 7-9)	2		2*		
Разом за змістовим модулем II	29	6	4 (4*)	14	1
Змістовий модуль III. ОСНОВИ ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ					
Тема 10. Вікова психологія як галузь психологічної науки	9	2	2	5	
Тема 11. Теоретичні основи вікової психології: методи і принципи	4	2	2		
Тема 12. Психічний і особистістю розвиток дитини під час пренатального періоду та раннього віку	7	2		4	1
Тема 13. Період дошкільного дитинства	11	2	2 (2*)	5	
Тема 14. Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).	3	2			1
Тема 15. Особистісний та пізнавальний розвиток молодшого школяра	5	2	2*		1
Тема 16. Психологія підлітка та ранньої юності	11	2	2 (2*)	5	
Тема 17. Проблеми педагогічної	8	2		5	1

психології. Предмет, завдання педагогічної психології й етапи її розвитку					
Тема 18. Психологія навчання та виховання. Психологія педагогічної діяльності та	9	2	6		1

особистості вчителя					
Здача змістового модуля III (теми 10-18)	2		2*		
Разом за змістовим модулем III	69	18	14 (8*)	24	5
<i>Усього годин</i>	150	36	24 (16*)	65	9

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / I	Психологія як наука. Предмет психології	2
2.	2 / I	Додаткові методи психологічної науки	2
3.	3 / I	Психологія особистості	2
4.	7 / II	Емоції і почуття	2
5.	7 / II	Воля	2
6.	10 / III	Історія розвитку вікової психології	2
7.	11 / III	Методи вікової психології	2
8.	13 / III	Пізнавальний розвиток раннього та дошкільного віку	2
9.	16 / III	Психологія підлітка	2
10.	18 / III	Психологія учіння та навчання	2
11.	18 / III	Психологія виховання та самовиховання школяра	2
12.	18 / III	Педагогічні здібності вчителя	2
Разом			24

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	5 / I	Методи дослідження пам'яті та мислення	2
2.	1-6 / I	Здача змістового модуля I. <i>Контрольна модульна робота</i> (теми 1 – 6)	2
3.	9 / II	Методики дослідження темпераменту, характеру, здібностей	2
4.	7-9 / II	Здача змістового модуля II. <i>Контрольна модульна робота</i> (теми 7 – 9)	2

5.	13 / III	Методики вивчення готовності дитини до школи	2
6.	15 / III	Методики дослідження пам'яті та уваги у дітей молодшого шкільного віку	2
7.	16 / III	Особистісний розвиток юнацького віку	2
8.	10-18 / II	Здача змістового модуля III. <i>Контрольна модульна робота</i> (теми 10 – 18)	2
Разом			16

7. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1.	1 / I	Основні етапи становлення та розвитку психології. Історія психологічної думки в Україні	5
2.	2 / I	Свідомість та самосвідомість	4
3.	3 / I	Теорії особистості у зарубіжній класичній психології. Концепції особистості у вітчизняній класичній психології	5

4.	4 / I	Відчуття та сприймання як активні процеси пошуку та обробки інформації. Розвиток відчуття і сприймання у дітей	5
5.	5 / I	Єдність мислення та мови. Інтелект людини.	4
6.	6 / I	Уява і творчість. Етапи творчої уяви. Роль уяви в різних видах діяльності (науковій, технічній, художній)	4
7.	7 / I	Регулятивне значення емоцій і почуттів в самотворенні особистості. Історія розвитку уявлень про волю. Теорії волі. Суть волюнтаристичної теорії.	5
8.	8 / I	Психологія міжособистісних взаємин. Соціальні групи і колектив.	5
9.	9 / I	Теорії виникнення типів темпераменту	4
10.	10 / I	Загальні тенденції розвитку вікової психології у другій половині XX - на початку XXI ст.	5
11.	12 / I	Сім'я в очікуванні дитини	4
12.	13 / I	Психічний і особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.	5

13.	16 / I	Педагогічно занедбані підлітки. Акцентуації в характері підлітків. Особливості спілкування у ранній юності	5
14.	17 / I	Основні тенденції розвитку педагогічної психології на сучасному етапі	5
Разом			65

8. Консультації

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1.	2 / I	Загальнонаукові, загально-психологічні методи психології	1
2.	3 / I	Теорії розвитку особистості	1
3.	5 / I	Процеси та види пам'яті	1
4.	9 / II	Значення типу темпераменту в процесі засвоєння знань	1
5.	12 / III	Психіка в пренатальний період	1
6.	14 / III	Становлення особистості молодшого школяра	1
7.	15 / III	Пізнавальний розвиток молодшого школяра	1
8.	17 / III	Методи дослідження у педагогічній психології	1
9.	18 / III	Психологічний портрет вчителя	1
Разом			9

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен; стандартизовані тести; командні проекти; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Форми контролю знань здобувачів:

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно). Екзаменаційні білети затверджуються в

установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Критерії оцінки знань з дисципліни на екзамені

Відповідь на кожне запитання білету потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 10 балів).

9-10 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

6-8 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

4-5 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-3 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

3-й семестр

Змістовий модуль I ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПІЗНАВАЛЬНА СФЕРА ЛЮДИНИ											Змістовий модуль II ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА ЛЮДИНИ. ІНДИВІДУАЛЬНО ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ						
T.1		T.2		T.3		T.4	T.5		T.6	ЗМ	T.7			T.8	T.9		ЗМ
С	СР	С	СР	С	СР	СР	П	СР	СР	П	С	С	СР	СР	П	СР	П
6	3	6	3	6	3	3	4	3	3	17	6	6	3	3	5	3	17
Всього балів: 100																	

4 семестр

Змістовий модуль III ОСНОВИ ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ																Е
T.10		T.11	T.12	T.13			T.15	T.16			T.17	T.18			ЗМ	
С	СР	С	СР	С	П	СР	П	С	П	СР	СР	С	С	С	П	30
5	2	5	2	5	3	2	3	5	3	2	2	5	5	5	16	
Всього балів: 100																

Умовні позначення: Т.1. – тема 1; С – семінарське заняття; П – практичне заняття; СР – самостійна робота здобувачів; ЗМ – задача модуля, Е – екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F		незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

11.1. Базова

1. Долинська Л. В. Загальна психологія. Хрестоматія: навч. посіб. Київ : Каравела, 2023, 640 с.
2. Долинська Л. В., Лисянська Т.М. Вікова психологія: хрестоматія: навч. посіб. Київ : Каравела, 2022. 488 с.
3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. навч. посібник. Київ, 2012. 424 с.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручн. / 3-є вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 272 с.
5. Морозов О. М. Психологія особистості: оперативна аудіовізуальна діагностика: навч. посіб. Київ: Вид. Паливода А.В., 2018. 328 с.
6. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник. Київ: Кондор, 2012. 576 с. 7. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О.П., Пасека О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 346 с.
8. Сергєєнкова О. П. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури. 2023, 376 с.
9. Скрипченко О. В. Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.: посібник. Київ : Каравела, 2012. 464 с.

11.2. Допоміжна

1. Барретт Л. Ф. Як народжуються емоції: Таємне життя мозку. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 480 с.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2019. 512 с.
3. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб. Київ : Алерта, 2021. 134 с. 4. Козігора М. А. Психологічні особливості прояву моральної травми під час воєнного конфлікту: дис. ... доктора філософії: 19.00.01 / Волинський нац. ун-т імені Лесі Українки. Луцьк, 2023. 215 с.
5. Косенчук О. Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*, 2021. Вип. 4. С. 3–8.
6. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: підручн. / 2-ге вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.
7. Піроженко Т. О. Методичний посібник до парціальної програми з розвитку соціальних навичок

ефективної взаємодії дітей віком від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом» / за ред. Т. О. Піроженко, О. Ю. Хартман, К. В. Палієнко, М. В. Павленко. К.: Алатон, 2016. 112 с.

8. Половіна О. А. Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*, 2021. Вип. 2. С. 3–8.

9. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В. А. Воронов, К. В. Ковальчук, Н. В. Піканова, О. Д. Рейпольська, С. О. Сисоєва, К. Ю. Станкевич. Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. 130 с.

10. Філоненко М.М. Психологія спілкування: підручн. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.

11. Шевчук А. Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО. *Дошкільне виховання*, 2021. Вип. 4. С. 20–23.

12. Шевчук А. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід. Музичний керівник, 2021. Вип. 5. С. 4–8.

11.3. Інформаційні ресурси

1. <http://psylib.kiev.ua/> Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогієни, філософії, релігії, культурології та ін.

2. www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart У розділі «Освітні ресурси» представлено корисні посилання на найкращі сайти з проблем загальної та дитячої психології.

3. <http://youalib.com/> Електронна бібліотека «Психологія» містить повнотекстові версії таких видань: 1. Карнегі Д. Як завоювати друзів та впливати на людей; 2. Бедь В.В. Юридична психологія; 3. Мельник А.П. Психологія управління; 4.Скрипченко О. В. Загальна психологія

4. <http://pidruchniki.com.ua/psihologiya/> У розділі «Психологія» представлено 9 електронних підручників. Серед них – Видра О.Г; Вікова та педагогічна психологія; Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія; Максименко С.Д. Загальна психологія; Павелків Р.В. Загальна психологія; Коpecь Л Класичні експерименти в психології.

Викладач _____ _____ Марія КОЗИГОРА
(підпис)